

SIDAN 4

**Nu återinförs sommarkurserna
– men bara för specialister**

100

SIDAN 29

GÄSTER firade
när RiS firade
100.

SIDAN 8

**Så många får tjänstgöra
på ditt förband**

Reservofficeren

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNAS TIDNING | ÅRGÅNG 2026

#3

SIDAN 12

Operation Återtag

400 års erfarenhet samlas när FM LOG:s reservofficerare ska tränas för att bygga upp ny verksamhet.

» Näringslivet kan gå före och inspirera staten.

SIDAN 18

Innehåll

#3 2026

Sommarkurser återinförs – men bara för specialister.....	4
Nya direktiv ska förbättra T-systemet.....	6
Så många reservofficerare får jobba på ditt förband.....	8
"Vi inom näringslivet kan gå före och inspirera".....	18
Allt fler företag inför löneutfyllnad för reservare.....	19
Nominera mera! Vem är Årets Föredöme?.....	21
ÖB: "Jag tycker att det är briljant".....	22
Hundraåring firades med bal.....	29

**Vi är inte aktivister
och kommer aldrig
att kritisera politiker,
myndigheter eller
staten. Vi vill bara
vara en positiv kraft.**

Fredrik Hillelson. 18

REDAKTION

Ansvarig utgivare

Magnus Konradsson

Chefredaktör

Jenny Harlin

jenny.harlin@reservofficerarna.se

Form/AD

Christian Williamsson (A4)

Produktion

A4 Text & Form

Tryck

Lenanders Grafiska

Omslagsbild

Emil Malmberg

Tidningen Reservofficeraren

är officiellt organ för Förbundet
Reservofficerarna. Enskilda artiklar
ger inte nödvändigt uttryck för
Förbundets officiella ståndpunkt.

FÖRBUNDET RESERVOFFICERARNA

Adress: Karlavägen 65, 104 25 Stockholm.

Hemsida: www.reservofficerarna.se.

Förbundsordförande:

Magnus Konradsson, 0705-52 16 78,
Magnus.konradsson@reservofficerarna.se

Vice ordförande: Verner Gerholm.

Ledamöter: Magnus Andersson,
Robert Boronkay, Johan Hamnegård,
Jamie Rico, Markus Z Widborg, Jonas Wiberg.

Kanslichef: Jenny Harlin, 0735-114572,
jenny.harlin@reservofficerarna.se.

Ombudsman: Edvin Dribe, 070-679 81 59,
edvin.dribe@reservofficerarna.se

Förbundet Reservofficerarna är en intresse-
organisation med facklig kompetens. Förbundet
är anslutet till Saco och företräder landets reserv-
officerare gentemot arbetsgivaren Försvars-
makten. Förbundet Reservofficerarna företräder
medlemmarna i de båda medlemsförbundet
Svenska Marinens Reservofficersförbund (SMRO)
och Sveriges Reservofficerare (Sverof) som
tillsammans har drygt 2 300 medlemmar.

Ordförande, SMRO: Verner Gerholm,
ordforande@smro.se.

Ordförande, Sverof: Magnus Konradsson,
magnus.konradsson@sverof.se.

Vi hittar andra vägar – att ge upp är inget alternativ

Tänk långsamt – agera fort” är en av Riksrevisionens senaste granskningar av Försvarsmakten. Den visar på brister i processerna för styrning. När resurserna inte räcker till leder inte styrningen till tydliga och jämförbara prioriteringsbeslut.

Målkonflikterna avgörs inte tillräckligt tidigt utan hanteras först i genomförandet, vilket leder till att prioriteringarna snarare anpassas till vad som är möjligt just där och då, enligt Riksrevisionen.

Visst känns det igen?

Hur många gånger har man inte fått höra att något borde göras men att det inte går? Ta reservofficersutbildningen, till exempel. Bristen på nya reservofficerare är sedan länge välkänd, men ändå ökar antalet nya kadetter i alldeles för låg takt.

”Det finns ju inga lärare. Inga lokaler. Ingen trupp.”

Om förutsättningarna är tillräckligt dåliga kan väl ingen begära att man ska lyckas? Bättre då att sänka måltalen på hur många reservofficerare som ska fram, så ser det bra ut på papperet (jo, det är ett äkta exempel på argument jag hört för att frisera verkligheten).

Ett alternativ skulle istället kunna vara att fokusera på att nå resultaten, och anpassa resurser och styrningen därefter. Ta in reservofficerare som lärare. Hyra civila lokaler, slå upp baracker för boende och lägga kurser på sommarlov för att attrahera fler att söka utbildningen. Om inte berget kommer till Muhammed, får Muhammed komma till berget.

INOM DEN PRIVATA, civila världen är vi vana vid att tidigt välja bort, prioritera, göra annorlunda – men nå målen. För om vi inte gör det blir kunderna förbannade. I värsta fall blir det konkurs.

Jag var på en övning nyligen, där operationsledningens chef viceamiral Ewa Skoog Haslum deltog. Där talades bland annat om hur verksamheten försinkas när oklarheter kring mandat inte lyfts uppåt.

”Vi ska ta ansvar, istället för att tänka att vi måste göra det”, sade viceamiralen då.

Hon har helt rätt. Det är en stor skillnad i attityd.

Bara för att något är jobbigt nu går det inte att avstå. Alternativen är hitta andra vägar eller att ge upp. Det senare gör man som bekant aldrig.

Den civila världen är långt ifrån perfekt, men den kan bidra med andra perspektiv. Vi reservofficerare kan som kollektiv bidra med dem, och hjälpa våra chefer att fatta kloka beslut. Inte genom att bara gnälla om problemen, utan att komma med förslag på lösningar.

För, som vår ÖB kommenterade Riksrevisionens granskning: ”Försvarsförmåga mäts i slutändan inte i mängden styrdokument eller i storleken på våra anslag. Den mäts i krigsförband som kan lösa sina uppgifter här och nu – och ytterst i vår förmåga att försvara Sverige.”

FÖR ÖVRIGT ÄR DET med glädje jag noterar näringslivets engagemang i att underlätta för tidvis tjänstgörande personal att jobba i Försvarsmakten genom att toppa upp lönen. Ju fler arbetsgivare som tar ansvar, desto mer självklart kommer det att bli. Jämför med föräldralön: Det borde vara lika självklart att underlätta för försvaret av vårt land som för möjligheten att ta ett gott föräldraansvar.

Senast i raden av företag som åker upp på vår ”goda lista” är Apotea, Skanska och Structon Rail. Vill du också få stöd i att skapa policy för löneutfyllnad på ditt företag? Kontakta kansliet på kansli@reservofficerarna.se ●

MAGNUS KONRADSSON

Förbundsordförande
magnus.konradsson
@reservofficerarna.se

Den civila världen är långt ifrån perfekt, men den kan bidra med andra perspektiv.

Försvaret behöver fler – men bromsar ny väg till reserven

► **UTBILDNING** **Rekordmånga har påbörjat reservofficersutbildningen, men behovet av förnyring är stort.**

Enligt Försvarmakten behöver antalet reservofficerare öka. Det är också den officiella anledningen till att det från och med nästa år blir möjligt att under "sommarlovet" utbilda sig till specialistofficer i reserven. Förhoppningen är att det ska öka intresset för utbildningen bland exempelvis högskolestudenter.

– Det finns egentligen ett motsatsförhållande mellan att vara specialistofficer och reservofficer, säger Carl-Magnus Svensson som var chef för personalförsörjningssektionen vid Försvarsstabens utbildningsavdelning när den här intervjun gjordes.

DET SOM KÄNNETECKNAR specialistofficerare är erfarenhetsbaserad kunskap i kombination med djup fackkunskap inom ett smalt område.

– Sådan kan vara svår att uppnå om en persons huvudsakliga sysselsättning är någonting annat. Det finns visserligen exempel på när kompetensförhållandet mellan det som en person gör i sitt civila jobb och i sin militära tjänst är ett till ett, men de är ganska få. Den huvudsakliga mängden reservofficerare bör vara taktiska officerare, säger han.

Under senare år har försvarspolitikerna från en rad riksdagspartier föreslagit att det ska öppnas flera vägar in i reservofficersyrket.

– Den som pluggar på universitet och högskola skulle kunna läsa till reservofficer som betalt sommarjobb, sade till exempel Erik Ezelius (S), ledamot av riksdagens försvarsutskott och RO/Lt, i våras till Reservofficeren.

Carl-Magnus Svensson menar att Försvarmakten först behöver utvärdera den nya tekniska officersutbildningen Stofu (Särskild teknisk officersutbildning).

Den innebär att deltagarna läser en civil högskoleingenjörsutbildning parallellt med officersutbildning. Den senare genomförs sommartid och efter civil examen.

Studenterna har under studierna rätt till kadettförmåner.

– Jag tycker att det är ett mycket lovande pilotprojekt.

Varför kan ni inte göra något liknande när det gäller utbildningen av taktiska reservofficerare?

– Vi vill först se utfallet av Stofu innan vi går vidare. Det här är ett kostsamt projekt.

2024 BEDÖMDE Försvarmakten att det inom några år behöver utbildas minst 150 nya reservofficerare per år.

I somras påbörjade 110 kadetter reservofficersutbildning. Det är rekordmånga, men långt ifrån mål.

– Försvarmakten har i dag rent kvantitativt alla de reservofficerare som

behövs för att fylla krigsorganisationen. Det bekymmersamma på sikt är åldersstrukturen. Vi behöver förnygra, säger Carl-Magnus Svensson.

Alltså utbilda fler?

– Ja. Vi har idag en brantare tillväxttrappa än tidigare. Det är samtidigt viktigt att väga antalet som utbildas mot kvaliteten i utbildningen som vi inte vill göra avkall på. Behovet kan också påverkas av utformningen av det nya beredskapssystemet som väntas bli klart till jul.

Varför vill inte fler bli reservofficerare? För dåliga incitament?

– Jag tycker att det är relativt förmånligt att utbilda sig till reservofficer. Det behöver också balanseras mot behovet av nya yrkesofficerare. Om blir det för förmånligt att utbilda sig till reservofficer är det risk för att vi får en förskjutning från yrkesofficersutbildningen till reservofficersutbildningen. Det är ju samma pool av människor vi plockar ut, de som har gjort GU.

– Man ska inte glömma att det är hård konkurrens om den här målgruppen. Många söker både till civila universitetsutbildningar, reservofficersutbildning och yrkesofficersutbildning.

CARL-MAGNUS SVENSSON säger att viktigt för Försvarmakten att behålla äldre reservofficerare (upp till 69 års ålder).

– Många av dem kan kanske inte längre verka i fältförbanden, men har samtidigt kunskaper och erfarenheter som är användbara i regionala staber och territorialförband. Det är en kompetens som vi inte ska kasta bort.

Carl-Magnus Svensson.

Den huvudsakliga mängden reservofficerare bör vara taktiska officerare.

Carl-Magnus Svensson

MIKAEL BERGLING

TACK. 19 kollegor fick reservofficersmedaljen efter 30 års anställning.

FOTO: OLA HÖGBERG

Nu lyfter flygvapnet sina reservare

► **MEDALJ** I mitten av augusti anordnare Flygstaben reservofficersdagar under två dagar i Uppsala.

Omkring 55 reservofficerare närvarade. Programmet innehöll bland annat materielltjänst, uppdatering av behörigheter och tjänstekort, en gemensam middag, stabsorientering och ett flertal aktuella föreläsningar, exempelvis avseende införande av Gripen E, information kring Nato, mobilisering, information från För-

bundet Reservofficerarna och som avslutning talade övlt Joakim Paasikivi på temat en orolig omvärld.

Överste Mats Antonson, chef för Flygstaben, uppmärksammade totalt 19 reservofficerare som uppnått minst 30 tjänsteår genom att tilldela Försvarsmaktens reservofficersmedalj. Han tackade för värdefull tjänstgöring och poängterade vikten av reservofficerares betydelse för flygvapnet och Försvarsmakten.

DAVID VINBERG

Medaljerna som delades ut.

FOTO: PRIVAT

När Riksmötets öppnande ägde rum den 29 september representerades Förbundet Reservofficerarna av ordförande Magnus Konradsson.

65

... PERSONER går Taktisk Stabskurs på Försvarshögskolan under hösten. Rekordmånga.

Nytt direktiv om T-system: "Viktigt att vi gör något nu"

► PÅ GÅNG Att systemet för tidvis tjänstgörande personal behöver förbättras är väl känt.

Nu har Försvarsmakten gett direktiv om ett antal åtgärder, och snabbt ska det gå.

I våras besökte FST GEN och Arméstaben Livgardet och I 19 för att få ökad kunskap om vilka utmaningar och framgångsfaktorer som finns i krigsförband med hög andel reservofficerare och GSS/T.

– Det har varit bra för oss att besöka förband som har fått fart på T-systemet. Det har ofta drivits av enskilda eldsjälar. Mitt jobb är att se till att deras ansträngningar kommer till nytta genom centrala förenklingar. Utan ett väl fungerande system för de tidvis tjänstgörande vore det omöjligt att bygga den krigsorganisation som vi ska ha, säger flottiljämiral Jonas Hård af Segerstad, Försvarsmaktens utbildningschef som undertecknat direktivet.

NU SKA KUNSKAPEN omsättas i åtgärder, efter ett direktiv från FST GEN. Olika avdelningar har fått uppdraget, som startade under september och resultaten ska redovisas innan årsskiftet.

Bland annat ska systemstöd för personaladministration prioriteras och lönespecifikationerna göras enklare att tyda. Om Försvarsmakten har betalat ut felaktig lön ska det inte bli en belastning för individen.

Varför har detta inte åtgärdats tidigare?

– Det kan både vara att ingen har haft

en samlad bild av problematiken eller att ingen känt att de har haft uppgiften. Jag vet inte, men det är viktigt för mig att vi gör något nu, säger Jonas Hård af Segerstad.

För att underlätta för personal som inte dagligen befinner sig på arbetsplatsen vill Försvarsmakten se över möjligheten att komma åt information och utbildningar utanför FM AP.

AKTIVT TJÄNSTGÖRANDE personal ska ha tjänstekort samt personlig utrustning och eldhandvapen uttagna. Förvaring för detta måste säkerställas.

Även vad gäller löner och andra ersättningar finns förslag till åtgärder.

Schablonlöner, som ersättning för bland annat förberedelsearbete, har visat sig vara positivt för verksamheten och bör utredas enligt direktivet. Försvarsmakten vill även utreda hur ett bonussystem för tidvis tjänstgörande personal skulle kunna utformas.

Vad tror ni att ett bonussystem skulle kunna medföra?

– Nu är vi väldigt tidigt i att titta på hur det skulle kunna se ut, men en naturlig utgångspunkt är förstås att belöna dem som tjänstgör regelbundet och bidrar

till sitt krigsförband, säger Jonas Hård af Segerstad.

Något som tidigare inte prövats, men som nu ska utredas, är att tjänstgöringsplaner och tjänstgöringsorder som inte följs, samt förlorad säkerhetsklassning ska kunna vara skäl för uppsägning.

Varför?

– En person som är placerad i ett krigsförband men som aldrig tjänstgör, tar en plats från någon annan. Vi måste se över om det i så fall är rimligt att personen är kvar i Försvarsmakten, säger Jonas Hård af Segerstad.

Jonas Hård af Segerstad.

SEDAN TIDIGARE UTREDS frågan om att förändra den förordningsstyrda 3/8-regeln, enligt vilken en reservofficer inte får tjänstgöra i

grundorganisationen (RO2) mer än tre år på en åttaårsperiod.

Samordning sker även med Universitetskanslerämbetet för att underlätta för tidvis tjänstgörande personal att få anstånd eller uppehåll från civila studier.

Uppdragen har meddelats berörda avdelningar, som nu har till årsskiftet på sig att utreda och rapportera.

Vad händer sedan? När kan man förvänta sig förändringar i praktiken?

– Det kommer vara olika för olika åtgärder. Vissa omedelbart, men krävs det författningsförändringar och samordning med till exempel andra myndigheter måste jag vara lite försiktig med att lova något, säger Jonas Hård af Segerstad.

JENNY HARLIN

Varning för kalenderdaglön i RO2

Efter en lugn sommar är vi tillbaka igen med full styrka. Det är många som hör av sig till vår rådgivning och vi får in många spännande frågor varje dag. Något som är extra roligt är att det är många som får erbjudanden om att tjänstgöra. Det är helt i linje med både vårt och Försvarmaktens mål. För de som inte varit inne på ett tag är det ofta mycket som är nytt, vilket väcker många frågor till både oss och Försvarmakten.

Vår uppmaning är alltid att skriva ner alla överenskommelser, vara ute i god tid och ta stöd av vår rådgivning inför längre tjänstgöringar. På så sätt kan onödiga tvister undvikas.

I april skrevs två centrala kollektivavtal: Utlandsstationeringsavtalet U-Stat och krislägesavtalet KLA-S. KLA-S innebär att myndigheter vid en allvarlig

samhällsstörning får möjlighet att tillfälligt anpassa arbetstider och arbetsvillkor för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet. Avtalet innebär inte ökad tjänstgöringsskyldighet för reservofficerare. Läs mer på s. 17.

Vi har avslutat en lång tvist med Försvarmakten i ett ärende som rör en reservofficer som inte längre får tjänstgöra på grund av underkänd säkerhetsprövning. Tyvärr nådde vi inte enighet med myndigheten om hur vi ska se till att alla anställda reservofficerare tas om hand, när en individ ska få möjlighet att provas mot en ny befattning eller vilket ansvar arbetsgivaren har i situationen. Arbetet för rättssäkra säkerhetsprövningar fortsätter.

Vi har påkallat en tvist om att Försvarmakten inte har lyckats implementera systemstöd för utbetalning av

löneutfyllnad för sin egen civilanställda personal som också är reservofficerare. All statlig personal har nämligen rätt till full löneutfyllnad (max 25 dagar per år) sedan årsskiftet – tack vare vårt förhandlingsarbete. Det är synd att Försvarmakten inte visar föredöme i denna fråga.

Slutligen har det förtydligats att RO-avtalet innebär att kortare RO2-anställningar hanteras annorlunda än korta RO1-aktiveringar. Sedan 2023 gäller nämligen att tjänstgöringsperioder i RO1 som är kortare än fem dagar ersätts med arbetsdagslön (4,6 procent av månadslön per dag) i stället för kalenderdaglön (3,3 procent av månadslön per dag). Tyvärr gäller detta inte RO2, något som inte varit tydligt. Ha detta i åtanke om du erbjuds RO2-anställning som är kortare än fem dagar.

EDVIN DRIBE

Ny förening vill locka studenter i Göteborg

► CHAM Göteborg har fått en ny förening för försvarsintresserade studenter: Chalmers Akademiska Militärsällskap.

– Vi vill vara en mötesplats för studenter, Försvarmakten och företaget inom försvarssektorn, säger sällskapets ordförande, RO/Fk Noa Holtås.

Sällskapet är en del av Chalmers studentkår och välkomnar alla Göteborgsstudenter som är intresserade av totalförsvar. Medlemskapet är gratis och man behöver inte vara militär.

– Det räcker med att vara intresserad av totalförsvar, säger Noa Holtås, som konstaterar att kunskapen om totalförsvaret är låg bland studenterna.

Det vill sällskapet ändra på. Man vill bidra till att öka informationen, hjälpa Försvarmakten och försvarssektorn att rekrytera men också föra fram studenters åsikter till myndighet, politik och näringsliv, säger Noa Holtås.

Läs mer på: www.cham.chs.se

JENNY HARLIN

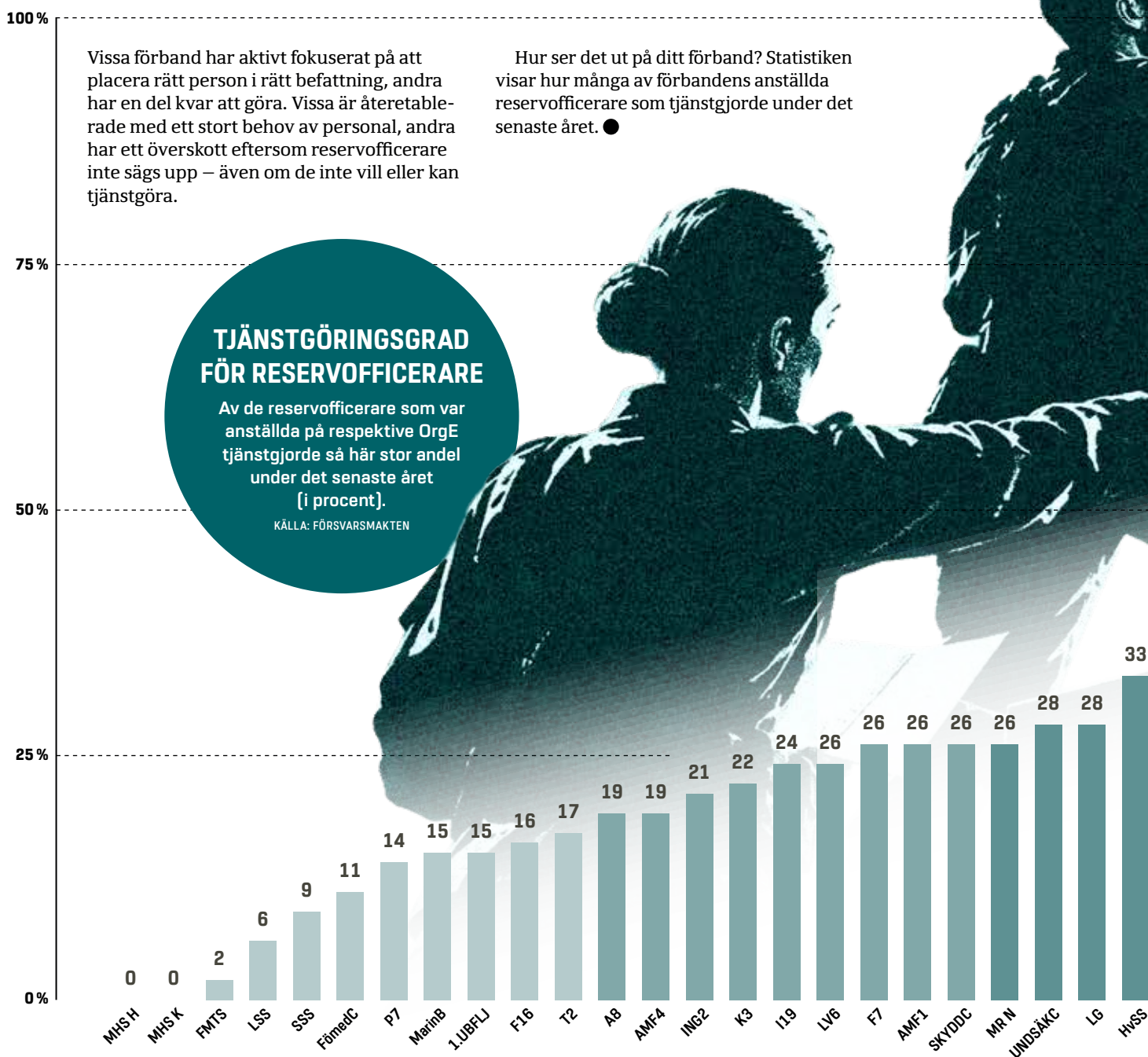

RO/Fk Mathilda Westlund, RO/Fk Noa Holtås, RO/Fk Erik Hallman, RO/Kd Calle Åman.

FOTO: PRIVAT

Fler reservare jobbar inom Försvarsmakten

► **FRAMÅT** Allt fler reservofficerare jobbar inom Försvarsmakten, men långt ifrån alla. Skillnaden mellan förbanden är stor.

Mer
på nästa
sida
→

Framgångsfaktorn: Aktivt arbete med aktiva reservofficerare

► SAMARBETE Beroende på förband tjänstgör fler eller färre reservofficerare, trots att behovet ofta är stort överallt. Avgörande är en aktiv reservofficerskår – och ett aktivt arbete med att aktivera sin personal.

På I13 i Falun får många av förbandets reservofficerare tjänstgöra, även om de inte är så många till antalet än. Men fler ska de bli.

Enligt RO-handläggare Christian Brattström har I13:s chef varit tydlig med att han ser reservofficeraren som en mycket stor tillgång för förbandet.

– Översten har tryckt på att en bra och aktiv reservofficerskår är en framgångsfaktor för förbandets framväxt och utveckling.

Hur kommer det sig att så många av era reservofficerare kan tjänstgöra?

– Reservofficeren själv måste känna att hen har möjlighet till och

vill tjänstgöra. Det kommuniceras tydligt under anställningsprocessen att vi vill ha aktiva reservofficerare. Regementets militära chefer synliggör behov både i KRO och GRO och HR hjälper till med anställningar, boende och administration. De militära cheferna omhändertar reservofficeraren med ett nära och aktivt ledarskap samt kompetensutveckling, säger Christian Brattström.

REKRYTERINGEN TILL I13 går bra, även om fler behövs.

– Vi använder oss just nu av reservofficerare som projektledare i tre olika operationslinjer som de militära cheferna identifierat. I ett senare skede kan vi kalla in en större mängd av våra reservofficerare på krigsförbandskurs.

På Amf1 i Stockholm fick inte ens var tionde reservofficer tjänstgöra för något år sedan. Men på senare tid har andelen aktiva ökat markant.

RO/Lt Christian Brattström.

Sedan ett år tillbaka arbetar en reservofficer på heltid med att kommunicera med förbandets reservofficerare. Efter många år av låg RO-verksamhet var det en utmaning att ens komma i kontakt med personalen. Nu är kontakten återknuten med 137 individer och arbete pågår för att på ett strukturerat och organiserat sätt identifiera färdigheter, informera, pårusta och placera dem i befattning.

– Vi arbetar aktivt med att krigsplacera och aktivera så hög andel som möjligt av dessa under det kommande året, säger RO/Kn Anders Cedéus, RO-handläggare på Amf 1.

Ändå behövs fler reservofficerare. – Vi ökar vårt nyttjande av reservofficerare och har stort och långsiktigt behov av fler vid samtliga krigsförband. Störst behov ser vi inom Marin militärbas Haninge, säger övlt Patrik Berge, ställföreträdande chef Amf1.

JENNY HARLIN

Är du vår nya ombudsman?

Förbundet Reservofficerarna verkar för bättre villkor så att så många reservofficerare som möjligt ska kunna tjänstgöra i Försvarsmakten.

Nu söker vi en ny ombudsman! Är du rätt person, eller känner du den som är det?

Som ombudsman ger du rådgivning i arbetsrättsliga och anställningsrelaterade frågor, driver medlemsärenden och företräder medlemmar i lokala och centrala förhandlingar.

En viktig del av uppdraget är också att utveckla och vårda förtroendefulla relationer med Försvarsmakten, andra arbetstagarorganisationer och våra förtroendevalda.

Hos oss får du ett stimulerande och meningsfullt arbete med stor möjlighet att påverka både verksamheten och de frågor vi driver.

Självklart är det meriterande om du är reservofficer, eller på väg att bli. Läs mer om tjänsten på:

**FÖRBUNDET
RESERVOFFICERARNA**

OPERATION ÅTERTAG

**400 års erfarenhet
i Operation Återtag**

Tio reservofficerare ska bli fyrtio och fungera som FM Logs förlängda arm i Försvarsmaktens staber. Under Operation Återtag i Karlsborg väcker den nya sektionen gamla kunskaper till liv – och bygger en funktion som ska vara redo för krig.

TEXT: **MARIA WIDEHED**
FOTO: **EMIL MALMBORG**

Du gamla, du fria, du fjällhöga nord..." Utöver fågelkvittret är det knäpptyst i skogen. Men från en röd trästuga bryter snart bestämda mansröster tystnaden. Nationalsången ljuder samtidigt som tårgas sipprar ut ur provkammaren. Innanför väggarna pågår täthetstest av skyddsmask 90.

Sången är en del av testet. När kåkarna rör sig märks det snabbt om masken inte sluter tätt.

Vi är i Karlsborg, där reservofficerare från Försvarsmaktens logistik nya samverkanssektion genomför Operation Återtag. Under veckan står pistolskytte, sjukvård och CBRN på programmet. I dag går deltagarna igenom personlig skyddsutrustning, tillpassningskontroll och sanering.

Några har nyligen tjänstgjort i Försvarsmakten, andra har inte burit uniform på flera decennier. Nu ska de tillsammans bygga en ny funktion inom Försvarsmaktens logistik, FM Log.

NÄR TÄTHETSPROVET är avklarat lämnar gruppen den röda stugan, borstar bort tårgaskristallerna från regnställen med rotborstar och marscherar längs en stig genom skogen. Väl tillbaka väntar kaffe och kanelbullar.

– Kristallerna känns. De fastnar lite i hudveck och sådär. Jag ska inte gnugga mig i ögonen nu, säger kapten Per Karlsson.

Senast han gjorde ett täthetstest var i slutet av åttio-talet. Därefter arbetade han inom fordonsindustrin fram till pensionen för drygt ett år sedan.

– Det här gänget kommer att behöva tjänstgöra ganska mycket. Det är svårt när man arbetar heltid, så jag tror att det är bra att några av oss är pensionärer.

Utbildningen leds av reservofficerarna Kn Anders Thorell och Övlt Lars Rifve, som är chef för den nya samverkanssektionen.

Samverkanssektionen tillhör planavdelningen vid FM Log:s stab och ska arbeta med logistisk samordning, långsiktig planering samt kontakter med myndigheter, leverantörer och andra externa aktörer.

Kn Per Karlsson ser till så att gasmasken sitter tätt.

Tårgasröken är tjock inne i huset.

Övlt
Lars Rifve

Målet är att dagens tio reservofficerare ska bli ett fyrtiotal, berättar Anders Thorell, ställföreträdande chef för sektionen. De ska kunna arbeta två och två och avlösa varandra, så att funktionen får redundans över 365 dagar.

De började rekrytera hösten 2025. Tillsammans har gruppen omkring 400 års militär erfarenhet, men mycket har förändrats sedan flera av dem senast tjänstgjorde.

– Den erfarenheten kan vi använda, men de flesta av oss har knappt tjänstgjort sedan slutet av nittio-talet. Det har inneburit ett stort utbildningsbehov, säger Anders Thorell.

RESERVOFFICERARNA HAR så här långt fått stabsutbildning och förnyat sina militära förarbevis. De behöver också sätta sig in i kraven som följer av Natomedlemskapet och av att svensk logistik ska fungera tillsammans med allierade.

För Anders Thorell var 1998 det senaste året med mer omfattande militär tjänstgöring.

– Lars och jag gjorde reservofficersutbildningen tillsammans 1983. Vi gjorde vår grundutbildning i Karlsborg och nu ville vi komma tillbaka hit, berättar han.

Det var Lars Rifve som ringde och frågade om

"Vi ska vara FM Log:s förlängda arm ute i staberna", säger Kn Anders Thorell. Övningsdeltagare från vänster: Johan Norderyd, Anders Thorell, Lars Eklund, Jacob Forssblad, Johan Holtström, Per Karlsson och Jan Byström.

han ville återvända. Från början var planen att tjänstgöra litegrann.

– När jag väl var tillbaka insåg jag att vi inte ens hade datorer när vi höll på sist. Jag ringde Lars och sa: Om Försvarsmakten ska ha nytta av mig och det ska bli roligt – då går jag in på heltid.

Uppgiften blev att vara med och bygga upp den nya sektionen.

– Målet var att få sektionen fulltalig, påbörja utbildningen och lägga upp en plan för var och en. Vi ska vara FM Log:s förlängda arm ute i staberna. Om det smäller till kommer jag att vara i operationsledningen. Där ska jag företräda FM Log och kunna ge OPL en logistiklägesbild, säger Anders Thorell.

RESERVOFFICERARNA SKA alltså inte främst arbeta samlade, utan placeras i försvarsgrensstaberna, hos operationsledningen och militärregionerna.

Till vardags är Anders Thorell egenföretagare inom fastighetsbranschen.

– Det har jag nytta av. Logistik är mycket byggnader.

– De flesta här har haft chefs- eller specialistroller civilt. När man skickar en person till en stab måste den känna sig trygg i att leda och ta plats,

RO/Fk
Anton Nyberg

även om det var länge sedan personen tjänstgjorde militärt.

FM Log ansvarar för Försvarsmaktens bakre logistik: försörjning, transporter, stöd till internationella insatser, teknik och vidmakthållande samt inköp. Materiel och förnödenheter ska finnas där de behövs och transportererna fungera.

Natomedlemskapet ökar kraven. Försvarsmakten ska både försörja svenska förband och kunna ta emot internationellt stöd samt bidra till att allierade förband kan förflyttas, försörjas och verka.

FM LOG

► Försvarsmaktens logistik, FM Log, är ett försvarsmaktsgemensamt förband som ansvarar för den bakre logistiken i fred, kris och krig. Uppgiften är att skapa uthållighet och rörlighet.

► Förbandet finns på flera platser i landet och ska kunna stödja hela Försvarsmakten. Logistikerna är också

central för Sveriges roll i Nato: Sverige ska både kunna ta emot internationellt stöd och bidra till att allierade förband kan förflyttas, försörjas och verka.

► FM Log använder reservofficerare bland annat i övningar, stabsarbete och utbildningsinsatser.

Sitter rätt och tätt.

– Vi är ungefär 1 150 personer i dag och cirka 95 procent är civilanställda. Det är en styrka i tillväxten eftersom vi snabbt får in kompetens från civila områden. Utmaningen är att bygga förståelse för det militära systemet och hur vi verkar i det, säger Fredrik Gustafsson, tjänsteförrättande chef för FM Log.

– Byt skor. Det är lättare att sanera ett par stövlar än ett par kängor, instruerade fanjunkare Mikael Carlson från Livregementets husarer K 3 tidigare under dagen.

Gruppen stod då i en skogsdunge och drog på regnkläder och gummistövlar. Mikael Carlson gick igenom skyddsmask 90: hur den tas på, hur banden ska sitta och hur tätheten kontrolleras.

– En kort fråga: Hur länge sedan är det ni gjorde det här? Frågade han.

– Tjugo år, ropade någon.

– Fyrtio, sa en annan.

FK ANTON NYBERG behövde inte söka lika långt tillbaka i minnet. Han är 27 år, blev reservofficer sommaren 2025 och har läst till civilingenjör med inriktning mot globala system vid Chalmers. Han är sektionens senaste rekrytering.

– Framför allt var det kriget i Ukraina som påverkade mitt beslut. Jag kände att jag kan bidra.

Han hoppas kunna tillföra tekniska lösningar och nya perspektiv.

– Jag har lätt för att se den större bilden.

Även Lars Rifve har läst vid Chalmers. Efter många år inom telekom- och tillverkningsindustrin bygger han nu sektionen på heltid. Ett första prov kom under Aurora 26.

– Det har varit en spännande resa att sätta samman gruppen. Ett tidigt mål var att vi skulle vara igång till Aurora 26, och det klarade vi. Tre av tio var ute i sina funktioner vid staberna och det fungerade bra.

Övningen visade samtidigt varför sektionen behövs.

– Den viktigaste lärdomen är att vi centralt måste förstå de regionala behoven. Man ser behoven när man är ute, och den förståelsen måste tillbaka till FM Log. Det finns en komplexitet i det, framför allt nu när vi är en del av Nato.

NU ÅTERSTÅR NÄSTA STEG: att fortsätta öva och få in fler yngre reservofficerare.

– Vi ska vara redo för krig om det kommer. Det är därför vi är här. En stor utmaning framöver är förnygringen – att skapa ett arv som kan förvaltas. ●

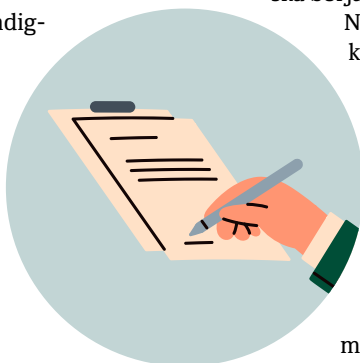
Nytt centralt avtal för fredstida kriser

► **VILLKOR** Sedan den 9/4 gäller ett nytt centralt kollektivavtal – KLA-S. Avtalet reglerar villkor vid fredstida kriser i statlig sektor.

Detta innebär att myndigheter vid en allvarlig samhällsstörning får möjlighet att tillfälligt anpassa arbetstider och arbetsvillkor för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet.

KLA-S gäller även Försvarsmakten, men kommer endast kunna aktiveras vid en sådan allvarlig samhällsstörning som myndigheten inte annars kan hantera. Exempel på när avtalet kan komma ifråga är vid

allvarliga skogsbränder eller pandemi. Det kan inte aktiveras i krigstid. Tröskeln för att aktivera avtalet är hög; det krävs nämligen beslut från Arbetsgivarverkets styrelse för att det ska börja gälla.

När avtalet aktiverats kan arbetsgivaren ianspråka personal för mer arbetstid än vad som annars vore möjligt. Arbetstagarer som arbetar mer än 40 timmar under en sjudagarsperiod får i gengäld 3,6x timlön för timmar mellan 40–56h/vecka och 3,8x timlön för timmar överskridande 56h/vecka. Avtalet innebär inte ökad tjänstgörings-skyldighet för reservofficerare.

EDVIN DRIBE

FOTO: TOR JOHANSSON

Jörgen Berglund (M).

Försvarsutskottets nya ordförande är reservofficer

► **POLITIK** JÖRGEN BERGLUND (M) har utsetts till ny ordförande i riksdagens försvarsutskott. Berglund är själv reservofficer och har sedan tidigare ett mångårigt engagemang i försvarsfrågor.

Jörgen Berglund har varit ledamot i försvarsutskottet under flera år och är sedan februari 2026 även ordförande i Försvarsberedningen. Som ordförande i försvarsutskottet leder han nu riksdagens arbete med frågor som rör bland annat det militära och civila försvaret samt samhällets krisberedskap.

Även socialdemokraten Erik Ezelius, som är reservofficer, sitter kvar som ledamot i utskottet.

ANNONS

KAPSEL

Det svenska systemet för hemberedskap

12 % FÖR MEDLEMMAR I SVEROF OCH SMRO
MED KODEN RESOFF12

KAPSELSYSTEM.COM/RESERV

"Näringslivet kan gå före och inspirera staten"

► TOPPA UPP I mitten av augusti samlade Beredskapslyftet 150 företrädare för ett stort antal företag i Svenskt Näringslivs lokaler. Syfte: Att belysa behovet av att underlätta för personer som tjänstgör tidvis i Försvarsmakten.

– Vi inom näringslivet kan gå före och inspirera genom att exempelvis toppa upp lönen, säger Beredskapslyftets Fredrik Hillelson.

TEXT JENNY HARLIN
FOTO: LINN WIGEN/NOVARE
FOTO PRESSBILD: SARA ROSSI

Beredskapslyftet startade under pandemin. Då bestämde ett antal företag sig för att starta en ideell förening med stark förankring i svenskt näringsliv och med syfte att stötta det svenska samhället vid kriser och samhällsutmaningar. Bland annat utbildade man med hjälp av Sophiahemets högskola 300 permitterade SAS-medarbetare till att kunna bidra med arbete i vården.

– Vi är inte aktivister och kommer aldrig att kritisera politiker, myndigheter eller staten. Vi vill bara vara en positiv kraft, säger Fredrik Hillelson, medgrundare till Beredskapslyftet och vd på Novare.

BEREDSKAPSLYFTET samlar företag som vill verka för samhällsstödande insatser av olika slag. Bland annat rekryteras och utbildas utlandsfödda kvinnor för att lättare få jobb. Man stöttar barnsjukhus

och krigsveteraner i Ukraina och driver projekt för att ungdomar i Sverige inte ska dras in i kriminalitet. Och nu alltså ett seminarium om hur näringslivet kan stödja Försvarsmaktens tidvis tjänstgörande personal.

Varför detta?

Förra året kallades Fredrik Hillelson, som själv är reservofficer, in till en övning på Amf1 efter 37 års vila.

– Det var en oerhört positiv upplevelse och jag förstod att försvaret kommer att kalla in många fler. Från flera reservofficerskollegor förstod jag att de förlorar ganska mycket pengar när de kallas in. Så jag ville uppmuntra näringslivet att toppa upp lönen, precis som man

gör med föräldralediga medarbetare, förklarar Fredrik Hillelson.

SEMINARIET BLEV fullsatt. 150 personer i salen med representanter från ledningsgrupper på företag i olika storlekar.

I panelen berättade Hans Stråberg, ordförande för bland annat Atlas Copco och SKF, om vilken betydelse reservofficersyrket haft för hans eget ledarskap. Detsamma gjorde Evelina Hedskog, vd för

W5 Solutions. Plikt- och provningsverkets generaldirektör Peter Göthe och Försvarsmaktens utbildningschef flottiljamaral Jonas Hård af Segerstad informerade om dagens och framtidens krigsorganisation och personalbehov. Skanskas HR- och kommunikationschef Jonas André berättade om hur just de arbetat med sin nya policy för löneutfyllnad (se artikel till höger). Frågorna från publiken var många och engagerade och information utbyttes hur olika företag stöttar sina medarbetare med löneutfyllnad.

– Vi vill informera och motivera, inte tvinga. Många som jobbar med HR idag vet inget om den här frågan och hur den påverkar försvaret, konstaterar Fredrik Hillelson.

RESPONSEN HAR varit god, säger han. Bara ett par dagar efter seminariet har representanter från flera företag hört av sig för att boka möten om löneutfyllnad.

Vissa menar att det är staten och inte företagen som borde stå för kostnaden. Hur ser du på det?

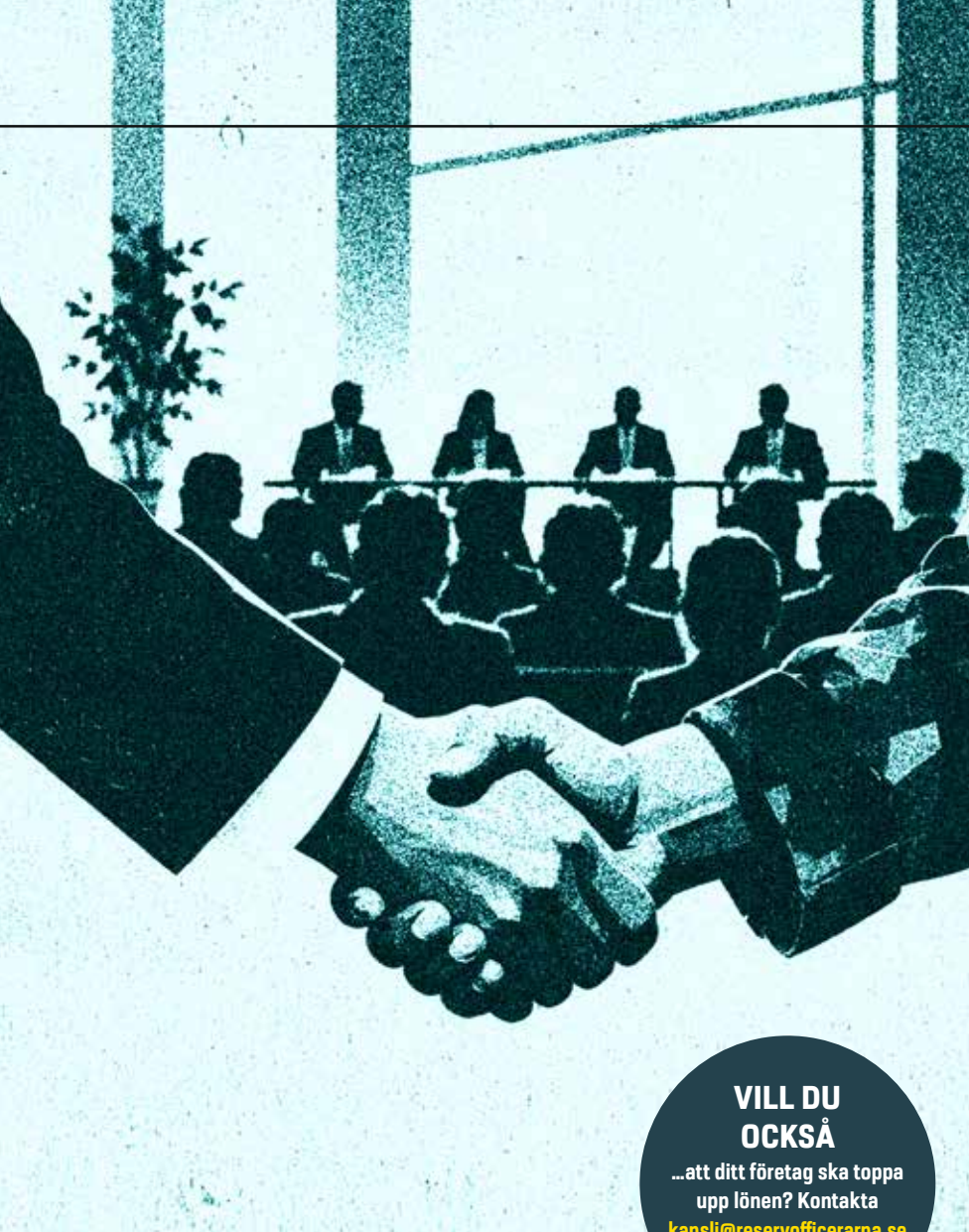
– Vi inom näringslivet kan gå före och inspirera både stat och myndigheter. Vi kan visa på goda exempel på arbetsgivare som toppar upp lönen, skapa en positiv kraft som fler hjälper till med och sedan leder till förändringar. Vi behöver ju ett försvar.

En av deltagarna var Förbundet Reservofficerarnas ordförande Magnus Konradsson.

– Det är oerhört glädjande med näringslivets engagemang i detta, för det behövs verkligen. Inkomstbortfall är ett av de vanligaste hindren för reservofficerare att tjänstgöra. Jag hoppas och tror att fler företag nu kommer att bidra till försvarsförmågan genom att underlätta för sin personal. Ju fler, desto bättre, säger han. ●

Fredrik Hillelson.

VILL DU OCKSÅ

...att ditt företag ska toppa
upp lönen? Kontakta
kansli@reservofficerarna.se
för tips och råd.

Allt fler företag inför löneutfyllnad vid tjänstgöring

► **BIDRAR** **TRENDEN** ATT civila arbetsgivare underlättar för sina medarbetare att delta i totalförsvaret växer.

Både Sveriges största nätapotek Apotea och järnvägsentreprenören Strukton Rail har infört löneutfyllnad för anställda som tjänstgör inom Försvarsmakten.

Apotea erbjuder sina medarbetare full löneutfyllnad under ett obegränsat antal dagar per år vid tjänstgöring i krigsorganisationen. Ersättningen omfattar såväl ordinarie anställda som pliktpersonal, civilpliktiga och frivilliga, och gäller även vid kortare övningar för att öva eller stärkas i befattningen. Apoteas vd Pär Svärdsson betonar att de som bidrar till Sveriges försvar

förtjänar bästa möjliga förutsättningar utan att bli ekonomiskt lidande, och uppmanar nu andra företag att följa exemplet.

Även Strukton Rail, Sveriges största privata järnvägsentreprenör med omkring tusen medarbetare, erbjuder löneutfyllnad vid tjänstgöring. Genom initiativet vill företaget aktivt stödja landets beredskap och undanröja de ekonomiska hinder som annars kan begränsa möjligheten att delta. HR-chefen Jenny Eriksson Lundmark förklarar att tjänstgöringen samtidigt ger medarbetarna tillfälle att utveckla ledarskaps- och samarbetsförmåga – två kompetenser som företaget sätter stort värde på.

Skanska inför löneutfyllnad

► **MOTSTÅNDSKRAFT** Nu inför ett av världens största byggbolag löneutfyllnad för sin personal i Sverige när de tjänstgör i försvaret.

– Vi ser ett behov av att bidra till att bygga Sveriges motståndskraft här och nu, säger Jonas Andé, HR- och kommunikationsdirektör på Skanska Sverige.

Från och med juni kompenserar Skanska all personal som tjänstgör som reservofficerare, GSS/T, hemvärnspersonal eller under värn- och civilplikt (ej grundutbildning). Man ersätter skillnaden mellan inkomsten från tjänstgöringen till 90 procent av den ci-

Jonas Andé.

vila lönen under 30 dagar per år. Policyn gäller all Skanskas personal i Sverige.

– Jag vet inte riktigt hur många som berörs, men jag vet att det kommer att vara ett ökande antal, säger Jonas Andé.

Han ser inga nackdelar med att minska personalens inkomstbortfall, tvärtom. Dels är Försvarsmakten en kund, och när medarbetarna tjänstgör bidrar det till ökad kundkännedom för företaget. Dels kommer personalen tillbaka med övade färdigheter i samarbete och ledarskap. Och dels påverkar det allmänhetens syn på företaget, och bidrar till att öka attraktionskraften för blivande medarbetare, resonerar Jonas Andé.

– Vi vill alltid vara med och bidra i de samhällen vi verkar i, och nu finns ett behov av att bygga Sveriges motståndskraft. Vi har valt att stötta de som tjänstgör, både civilt och militärt, så att de kan bidra som individer. Det är en win-win för oss, för samhället och för våra medarbetare.

JENNY HARLIN

SKANSKA

► Börsbolaget Skanska är ett projektutvecklings- och byggföretag som verkar i Europa och USA. Störst del av intäkterna kommer från USA och Norden. Grundades 1887 av Rudolf Fredrik Berg som Skånska Cementgjuteriet.

Mer
på nästa
sida

Försvarsmakten visade upp stridsvagn 122 och stridsfordon 90.

Totalförsvaret lockade i Lundagård

► **EXPO** Det är inte varje dag som en stridsvagn står i Lundagård.

Å andra sidan är det inte varje dag som Totalförsvarexpo 2026 arrangeras.
– Vi är väldigt nöjda med genomförandet, säger RO/Lt Oscar Friberg Fegler, ordförande i Lunds Akademiska Officerssällskap.

TEXT **JENNY HARLIN**

Totalförsvarexpo, som arrangerades i mitten av september, är en okänd tradition för de flesta. På 60-talet ordnade LAOS en större utställning om totalförsvaret i Lundagård. 1998 var det dags igen, då på temat ett vassare försvar.

– Och den här gången ville vi ha fokus på personalförsörjning, försvarsvilja och innovation, säger Oscar Friberg Fegler.

En viktig inriktning var att nå studenter från alla fakulteter, eftersom så stor del av försvarsförmågan beror på civila kompetenser.

– Det är ju de här studenterna som ska lösa försvarsfrågorna i framtiden, säger RO/Fk Daniel Olsson, ledamot i LAOS styrelse och ansvarig för den arbetsmarknadsmässa som hölls under Totalförsvarexpon.

STYRELSEN FÖR LAOS har förberett och planerat evenemanget under 18 månader, parallellt med studier, tentor och tjänst-

göring i Försvarsmakten. Sponsorpengar kom från Lunds kommun och Saab. Försvarsmakten lånade ut stridsfordon 90, stridsvagn 122, Archer och militära sjukvårdsresurser till materielutställningen. Polisen spärade av vägar och ledde trafik för att underlätta. Frivilligorganisationer och civila myndigheter deltog för att visa upp det civila försvaret. På arbetsmarknadsmässan möttes studenter och nyexade arbetsgivare inom totalförsvaret. En fotoutställning visade krigets verklighet genom ukrainska soldaters ögon. Prominenta gäster deltog i panel-

diskussioner och seminarier under den två dagar långa expon. En stor middag anordnades och lördagen avslutades med sällskapets årsbal där försvarsstabschefen var hedersgäst.

OMKRING 46 000 studenter pluggar i Lund. De med intresse för, eller erfarenhet av, försvarsfrågor välkomnas till LAOS.

– Men under det här arrangemanget ville vi verkligen nå alla. Oavsett vilken studieinriktning man har eller om man har gjort värnplikten finns det ju en roll i totalförsvaret, säger Daniel Olsson. ●

LUNDS AKADEMISKA OFFICERSSÄLLSKAP

► **Lunds Akademiska Officerssällskap (LAOS)**, är en partipolitiskt obunden studentförening grundad 1960 av reservofficerare vid Lunds universitet. LAOS är ett forum för studenter med intresse för försvars- och säkerhetspolitik, som

genom föredrag, symposier och studiebesök möter beslutsfattare, forskare och yrkesverksamma inom sektorn. Föreningen bedriver även social verksamhet som stärker gemenskapen genom en militär mässkultur.

Vem ska bli Årets Föredöme?

Förra året utsågs **Kn Andreas Braw** till Årets Föredöme.

Nu är det dags att nominera den som ska tilldelas

Förbundet Reservofficerarnas utmärkelse 2026.

Den som gör viktiga insatser för reservofficerare och reservofficerssystemet ska självklart uppmärksammas.

Skicka ditt förslag och en nominering till

kansli@reservofficerarna.se

Kn Andreas Braw
blev Årets föredöme
förra året.

FÖRBUNDET
RESERVOFFICERARNA

Här bygger soldaterna sina egna lösningar

Med kriget i Ukraina som erfarenhetsfond genomfördes i somras Försvarmaktens första krigsinkubator.

– Krigsförbanden behöver utveckla sig själva, säger initiativtagaren RO/Lt Jakob Blomqvist.

F

TEXT MIKAEL BERGLING
FOTO FÖRSVARSMAKTEN

Försvarmaktens högsta ledning var på plats i Sverigesalen på Förvarshögskolan när stridslaboratoriets – inkubatorns – soldater och officerare presenterade vad de kommit fram till.

– Jag tycker att det är briljant, sa ÖB Michael Claesson när Reservofficeren bad honom kommentera vad han just sett och hört.

– Det här är ett tydligt exempel på ett skifte i mindset och en väldigt bra signal när det gäller den kultur som vi behöver etablera på bredden och djupet i Försvarmakten, att bedriva förbandsnära innovation med fokus på att lösa militära problem här och nu.

En viktig erfarenhet och lärdom av kriget i Ukraina är betydelsen av krigsförbandens egna innovationsförmåga och kapacitet att utveckling ny teknik.

I SOMRAS STARTADES inom Livgardesbrigaden (IB 1) Försvarmaktens första krigsinkubator.

– Många av våra reservofficerare och soldater – GSS/T – pluggar civilt, ofta ingenjörsutbildningar,

berättar RO/Lt Jakob Blomqvist som är plutonchef vid IB 1 och chef för stridslaboratoriet (Strilab) som inkubatorn kallas.

– När vi inte kunde få några drönare till vår pluton bestämde min ställföreträdare sig för att, tillsammans med ett gäng soldater, bygga en drönare som vi senare använde på en övning. För att underlätta bataljonens tröga personaladministration byggde soldaterna även en app.

Jakob Blomqvist, med bakgrund på bland annat investmentbanken Goldman Sachs i New York, bor stora delar av året i Miami i Florida där han driver ett investmentbolag inom kritisk infrastruktur.

– Mina tankar på en inkubator föddes i samband med en middag i New York med en kompis som är amerikansk reservofficer.

Men inspiration från techvärlden, och efter klartecken från brigadledningen på IB 1, startade han tillsammans med kollegor Strilab.

28 individer rekryterades; merparten univer-

Under intensiva sommarveckor arbetade deltagarna med att utveckla lösningar på praktiska problem som de möter i soldatvardagen.

Reservofficerarna Jakob Blomqvist och Fabian Duke – med den fjärrstyrda markdrönaren "Råttan" – är initiativtagare till Strilab.

sitets- eller högskolestuderande reservofficerare eller tidvis tjänstgörande soldater.

– Vi trodde till en början att vi skulle ha svårt att rekrytera folk, men fick mångdubbelt fler sökande än antalet platser.

– Jag tror att det hade varit omöjligt att göra något liknande för bara fyra år sedan (innan Rysslands storskaliga angrepp på Ukraina, reds anm). Det har inte tidigare riktigt funnits en tanke på att krigsförbandens kan utveckla sig själva.

Vilken betydelse har den stora mängden GSS/T och reservofficerare med civila akademiska karriärer och studier?

– De är en guldgruva av talang. Tyvärr ser man i många delar av Försvarsmakten reservofficerare och T-soldater som sommarvikarier och utfyllnad; kött på övningar. På IB1 insåg man att de i stället kan vara något som ökar styrkan, både i form av personal, driv och kompetens.

Under den första av de fem sommarveckorna som stridslaboratoriet var i gång utbildades de 28 deltagande soldaterna och reservofficerarna från

De olika arbetsgruppernas resultat presenterades vid ett välbesökt symposium på Försvarshögskolan med bland annat den högsta försvarsledningen på plats.

K3, Ing2, P7, AMF 1 och IB 1 av instruktörer från bland annat Harvard Business School och tech-arenan i Silicon Valley.

Övriga veckor ägnades åt innovation, teknik-utveckling och tester. Bland annat utvecklades ledningssystem och ett digitalt fältjournalsystem som ska minska risken för förlust av väsentlig – emellanåt livsavgörande – information. Men även en termisk poncho som ska sänka bärarens termiska signatur med cirka tio grader sommartid och minska risken för upptäckt och en traumasele som är tänkt att underlätta transport av skadade.

ALBERT OSCARSSON, RO/Fk vid IB1, har varit med och utvecklat ett plugin till lägesbilsappen ATAK som digitaliserar och underlättar begäran om indirekt eld och kan ersätta muntlig ordergivning via Radio 180.

– Det behövs ingen ny utrustning eller ytterligare system för att pluginen ska fungera, berättar Albert Oscarsson som i det civila är ingenjörstudent (maskinteknik) vid Linköpings universitet. Just nu läser han en utbytetermin i Singapore.

– När jag hörde om Strilab kände jag att jag verkligen vill vara med. Min bild är att detta – att testa och bygga olika saker – är något som uppmuntras mer och mer i Försvarsmakten.

Ska er plugin kommersialiseras?

– Jag tror att den här produkten ska vara i

Att testa och bygga olika saker – är något som uppmuntras mer och mer i Försvarsmakten.

Albert Oscarsson

Försvarsmakten. Det gör att det går lättare och snabbare att få ut den till slutanvändaren.

ÖB Michael Claesson betonar vikten av att kombinera och ta tillvara militär och civil kompetens.

– Men någonstans måste alla dessa initiativ konvergera och inrymmas i någon form av konceptuell ram.

Finns det risk för att det blommar för mycket?

– Jag ser inte det som en fara, under förutsättning att alla inser att någonstans måste det här in i ett system. Krav på interoperabilitet leder till standarder.

– Det kommer att behöva göras avvägningar, det är fullt klart. Men just nu är jag mest intresserad av att stödja den här typen av mindset- och kulturskiftet. ●

De olika arbetsgruppernas resultat presenterades vid ett välbesökt symposium på Försvarshögskolan med bland annat den högsta försvarsledningen på plats.

I händelsernas centrum

► **LOGISTIK** Sedan Natointrädet har Sverige till särskild uppgift att sköta transport och logistik inom den norra delen av Europa.

– Vår verksamhet är mitt i händelsernas centrum, konstaterar RO/Kn Daniel Olsen, tjänsteförrättande avdelningschef på Transportenheten FMLOG.

TEXT: JENNY HARLIN

Sedan ett år tillbaka går Daniels jobb ut på att bygga upp och leda Utvecklings- och Funktionsavdelningen där han har personal- och verksamhetsansvar för 24 medarbetare. De är civila, yrkesofficerare och reservofficerare som arbetar i olika omfattning. Uppdraget pågår minst intill sommaren 2027. En eventuell förlängning är möjlig beroende av bland annat om och när Försvarsmakten är ikapp med rådande officersbrist.

– Jag är ett levande exempel på att reservofficerare behövs för att verksamheten ska fungera, säger Daniel Olsen.

Avdelningen består av två sektioner. I funktionssektionen jobbar funktionsföretagare och handläggare inom farligt gods, transportledningssystem, tull, uttag och förfogande och inte minst transportavtal.

INOM DEN ANDRA sektionen – utvecklingssektionen – finns civila sakområdesspecialister inom militär rörlighet, väg, järnväg, sjö och flyg vilka förstärks med aktivt tjänstgörande reservofficerare som utöver sin civila karriär och koppling till transportbranschen även har en militär bakgrund. En viktig uppgift för avdelningen och särskilt för utvecklingssektionen är att bygga, vidmakthålla och utveckla Transportenhetens relationer till näringslivet, myndigheter inom totalförsvaret och inte minst i Försvarsmakten, både nationellt och internationellt.

– Transportenheten är 96 procent civila medarbetare. Samtidigt är vi en del av krigsförbandet FMLOG. Som chef och ledare måste man förstå och förhålla sig till det. Kommer man in med nidsbilden av militärt ledarskap blir det tjära och fjäder direkt, säger Daniel.

Det gäller att fokusera på uppgiften och samtidigt klä in den i en militär kontext. Då underlättar det att vara reservofficer.

RO/Kn Daniel Olsen.

– Eftersom medarbetarna och deras civila kompetenser är våra viktigaste resurser kan man inte gå in med inställningen att det militära är primärt. Det är ju en komplettering och ytterligare en dimension på en redan fungerande verksamhet.

MYCKET AV DANIELS ordinarie arbete är av administrativ karaktär. Personal och personaltjänst med allt vad det innebär såsom medarbetarsamtal, planering och uppföljning arbetstider och inte minst arbetsmiljö.

– Men lika mycket är det ju att bidra med den militära kontexten i olika projekt och arbetsgrupper och driva olika krigsförbundsutbildningar inom Transportenheten med alla våra medarbetare.

Det är en stor spännvidd i Daniels jobb. Arbetstiden varierar från kontorsarbetstider till utökad arbetstid med helgtjänst, ofta i samband med pågående operationer eller när Daniel, på uppdrag av chefen Transportenheten, leder Transportenhetens krigsförbundsutbildningar.

– Att återkommande ha utbildning och träning gör att vi på Transportenheten utvecklas både som förband och på individnivå. Genom att utveckla förbandets förmåga att lösa uppgift samtidigt

som vi utvecklar oss på individnivå får vi medarbetare som löser uppgift med precision och högt självförtroende.

MEDARBETARNA PÅ Utveckling- och Funktionsavdelningen har också ett minst sagt varierande arbete, från konorstjänst med bekväma arbetstider till att lösa uppgift med obekväma arbetstider på den plats där uppgiften kräver att man befinner sig, exempelvis en hamn i Finland eller Sverige. Vidare förväntas avdelningen representera på flera olika möten och nätverksträffar i Sverige, inom EU och inom NATO och andra militära samarbeten.

– Sedan jag började med detta har jag inte kunnat samla hela min personalgrupp, eftersom någon alltid är på tjänsteresa. Det är nog min största utmaning.

Vad är bäst med din befattning?

– Jag trivs bra som chef med personalansvar. Och jag uppskattar väldigt att få arbeta med den militära professionen inom enheten. Jag kan avdramatisera den militära nidsbilden. Vi på Transportenheten FMLOG har ett modernt och framåtutlat förhållningssätt.

Vad händer framgent?

– Vi fortsätter vår förändring och utveckling mot att utgöra Central Transportledning, CTL. Vill man som reservofficer vara i händelsernas centrum och tjänstgöra är det till oss på Transportenheten FMLOG man ska vända sig. ●

DANIEL OLSEN

♦ **Gör civilt:** Tidigare enhetschef inom kollektivtrafiken, pendeltåg, en tjänst med personal- och verksamhetsansvar, omkring 140 medarbetare, både ombord-personal och lokförare.

Längre tillbaka är Daniel utbildad lärare i idrott- och hälsa med en masterexamen från GIH och har jobbat några år som skollärdare på en grundskola.

Här är dina nya kollegor

I somras fick både marinen och armén rekordstort tillskott på nya fänrikar i reserven.

KRÖNIKA

Egen lyckas smed – men inte ensam

Jag har haft tur. Jag har en chef i Försvarsmakten som stöttar mig, utvecklar mig och hjälper mig att hitta vägar framåt som reservofficer. Men alla har inte den typen av chef. Det är ett problem, inte bara för individen, utan för Försvarsmakten. En reservofficer som inte omhändertas, leds och utvecklas riskerar att glida bort från organisationen. I längden försvagar det krigsförbanden.

Reservofficeren behöver vara sin egen lyckas smed. Det går inte att passivt vänta på att systemet ska skapa varje möjlighet. Den som vill vara relevant måste själv driva på, söka tjänstgöring, hålla kontakt med sitt förband och ta ansvar för sin utveckling. Men eget ansvar får aldrig bli en ursäkt för att Försvarsmakten lämnar sina reservofficerare och tidvis tjänstgörande anställda åt sidan.

DEN SOM ÄR ANSTÄLLD, krigsplacerad och förväntas bidra måste omfattas av ett levande arbetsgivaransvar. Även den som inte är på plats varje dag behöver ledning, uppföljning, utveckling och koppling till sitt förband. Här spelar chefen en avgörande roll. En bra chef ser inte reservofficeren som en administrativ restpost, utan som en del av förbandets totala förmåga.

Det handlar om att hålla kontakt, skapa riktning, peka ut relevanta utbildningar och använda de verktyg som faktiskt finns. Ofta börjar det med frågan: Vad behöver du för att bli mer användbar för krigsförbandet?

Ett konkret exempel är lokala omställningsmedel, LOM. Min chef på 19. Brigadengjörbataljonen, är ett lysande exempel hur man som chef kan jobba med reservofficerare. Han drev min LOM-ansökan för att vidareutveckla mig både i

min civila karriär och i min militära roll. Det visar hur Försvarsmakten kan investera i sina reservofficerare. När civil och militär kompetens stärker varandra blir resultatet bättre både för individen och för krigsorganisationen.

Det goda exemplet bör bli norm. Att öppna upp för fler att använda LOM-medel är ett konkret sätt att fortbilda personal för att omhänderta dem. Det stärker kompetens, lojalitet och användbarhet. Framför allt visar det att Försvarsmakten menar allvar med att vårda hela sin personalbas, inte bara de som är innanför grindarna varje morgon.

FÖR SVEROF ÄR det viktigt att reservofficerarna bygger, förstärker och vidmakthåller krigsförbandens förmåga över tid. Därför får de inte reduceras till namn i ett system eller resurser som plockas fram när behovet redan är akut. De måste ledas, utvecklas och användas innan krisen kommer.

I ett växande försvar har vi inte råd med en passiv personalreserv. Varje reservofficer behöver fråga sig: vad gör jag själv för att vara relevant i morgon? Men varje chef behöver också fråga sig: vad gör jag för att mina reservofficerare och T-tjänstgörande ska bli en verklig förstärkning av krigsförbandet?

Reservofficeren måste smida sin egen väg. Men Försvarsmakten måste se till att det finns chefer som öppnar verkstaden, visar verktygen och tar ansvar för att det som smids stärker krigsförbanden. ●

BENJAMIN TOPALOVIC SUNDBERG

Förbundssekreterare
Sverof

Benjamin.Topalovic
@sverof.se

ÖB Michael Claesson var en av alla som underhölls av Fältartisterna.

Sverofs ordförande Magnus Konradsson tilldelade RiS ordförande Jonas Stålhandske Palovaara förbundets sköld.

Hundraåring firades med bal

► **RIS** Vad är en bal på slottet, när det är dags för Reservofficersföreningen i Skåne att fylla 100 år? Jubileet firades med 100 gäster på Malmö Rådhus.

TEXT: **JENNY HARLIN**

FOTO: **PETER VANLID, RIS**

Reservofficerare, försvarsindustri samt representanter från Danmark, England och Sverof deltog, liksom Skånes landshövding, fd ÖB Sverker Göranson och nuvarande ÖB Michael Claesson satte färg på firandet. Kronprinsens Husarregementes Musikkår välkomnade gästerna och avslutade med att spela "Skånes reservofficerars marsch". Även Fältartisterna bjöd på underhållning.

– Reservofficeren blir återigen en uppskattad resurs såväl civilt som militärt. Vi vill rikta vårt stora tack till alla som firade med oss, vissa sent in på småtimmarna. Ett års förberedelser var över på en kväll, men var värt det 100 gånger om. Förhoppningsvis går en lika bra fest av stapeln om hundra år till, säger RO/Kn Peter Vanlid, vice ordförande Reservofficersföreningen i Skåne och tillförordnad "balgeneral".

Malmö Rådhus öppnade portarna när Reservofficersföreningen i Skåne firade hundra år.

KRÖNIKA

Organisationens styrka avgörs av människorna som fyller den

Vi har nyss gått till val. Hur regeringsbildningen kommer att se ut vet vi, i skrivande stund, ännu inte. Men de förändringar som sker bortom Sveriges gränser kan få större betydelse för vår säkerhet än vilka som bildar regering. Krig i vårt närområde, störningar i sjöfarten och nya krav som allierad gör sig påmindas oavsett svensk partifärg. Längs våra kuster måste marinen kunna möta den verkligheten: fartyg ska kunna verka, hamnar skyddas och sjövägar hållas öppna.

Samtidigt ritas marinens eget sjökort om. Inriktningen är tre marina baser, på Berga, i Karlskrona och i Göteborg, tillsammans med Marinstaben och ett Marinstridscentrum. Förändringen ska genomföras stegvis och vissa politiska beslut krävs fortfarande innan allt faller på plats. I planerna nämns reservofficerare som en del av de taktiska ledningsresurserna. Det är välkommet, men frågan är större än så: hur ska reservofficeren tas till vara i hela den nya marina organisationen?

TRE BASER, EN STAB och ett centrum kommer att behöva människor med olika erfarenheter. Förbanden ska utbildas och övas, verksamhet ska samordnas och förmågan ska hålla även när uppgifterna blir fler eller pågår länge. Där kan reservofficeren bidra med militär kunskap och ledarskap, men också med erfarenheter från civila yrken. Den kombinationen är särskilt värdefull i en marin som verkar nära sjöfarten, hamnarna och samhällets övriga infrastruktur.

Men en befattning på papper stärker inget förband. Ska reservofficerarna vara en verklig resurs måste marinen veta vilka uppgifter de ska lösa och ge dem möjlighet att tjänstgöra och öva regelbundet. Kompetensen måste hållas aktuell,

samtidigt som tjänstgöringen ska gå att förena med ett civilt yrkesliv. Det behöver finnas plats både för den erfarna reservofficeren och för den som just har avlagt officersexamen.

VÄGEN IN FÖR NÄSTA generation måste också bli tydligare. Den som överväger att bli reservofficer ska kunna se en kvalificerad uppgift framför sig och förstå hur den egna kompetensen kan växa över tid. Här har vi som redan bär erfarenheten ett ansvar. Vi behöver tala med unga sjömän och soldater om möjligheten att fortsätta bidra till marinen vid sidan av ett civilt arbete.

En ny organisation kan ge marinen bättre förutsättningar. Men dess styrka avgörs till syvende och sist av människorna som fyller den. I den nya marinen har reservofficeren en viktig roll att fylla och rätt använd bidrar vi till den bredd och uthållighet som framtiden kräver. ●

**VERNER
GERHOLM**

Ordförande SMRO
ordforande@smro.se

Hinderbana är inget för veklingar.

Militär mångkamp i 38 grader

► **MILCOMP** 38 lag från 13 nationer samlades i Bukarest för årets MILCOMP. För det unga svenska laget blev tävlingen ett första internationellt mästerskap – med extrem hetta, tuff orientering och ovana vapen.

Årets internationella MILCOMP-tävling avgjordes i Bukarest i Rumänien, där 38 lag från 13 nationer gjorde upp i en rad militärt präglade grenar.

MILCOMP står för Military Competition och har flera likheter med militär femkamp.

Den svenska truppen leddes av RO/Fk från K 3, ansvarig för den svenska MILCOMP-satsningen. Sverige ställde upp med ett ungt herrlag bestående av RO/Fk Harald Bönner, P 7, RO/Fk Mohamed Abdulahi, P 7, och RO/Fk Marcus Lundberg, F 17. Dessutom deltog RO/Fk Olle Wallin, P 4, i ett internationellt lag tillsammans med en grekisk och en rumänsk deltagare. För merparten av de svenska deltagarna var tävlingen i Bukarest det första internationella mästerskapet i MILCOMP.

Tävlingen inleddes med skytte, där det svenska laget SWE1 fick en besvärlig start. Vapnen var inte individuellt skottställda, vilket gjorde det svårt för svenskarna att hitta rätt.

Dagen därpå väntade en av tävlingens stora prövningar: omkring 15 kilometers orientering med 39 kontrollpunkter. Terrängen var kuperad, kartunderlaget varierade och temperaturen steg till 38 grader.

Förhållandena tog hårt på deltagarna. Bara hälften av lagen klarade orienteringen inom de uppsatta ramarna. Övriga tvingades antingen bryta eller kom i mål efter maxtiden på fyra timmar.

Svenskarna hittade samtliga 39 kontroller, men passerade maxtiden med 15 minuter.

UNDER DEN TREDJE tävlingsdagen stod hinderbanorna på programmet. Där blev samarbetet en av det svenska lagets styrkor. Deltagarna hjälpte och stöttade varandra genom momenten och kunde plocka värdefulla poäng till totalresultatet.

När samtliga grenar räknats samman slutade SWE1 på nionde plats.

Och Olle Wallins internationella lag, INT1, slutade femma i sin klass.

TÄVLINGARNA AVSLUTADES med medaljceremoni, grillfest och galamiddag. Dagarna i Bukarest handlade därmed inte enbart om resultat. Att tävla och bo tillsammans med deltagare från andra nationer gav också möjlighet att bygga internationella kontakter och utbyta erfarenheter.

Var MILCOMP arrangeras 2027 är ännu inte fastställt. För den svenska truppen är ambitionen däremot klar: Erfarenheterna från Bukarest ska tas vidare i träningen, med målet att på sikt kunna konkurrera om medaljerna.

DANIEL ARVIDSSON

VILL DU VARA MED?

◆ Vill du medverka och representera Sverige i CIOR MILCOMP? Kontakta lagledare RO/ Lt Daniel Arvidsson [daniel.arvidsson@sverof.se]

JAG ÄR OCKSÅ RESERVOFFICER FREDRIK HILLELSON

Militärt ledarskap ligger flera år framför näringslivets

TEXT: MIKAEL BERGLING

Försvarsmakten behöver ta hjälp utifrån för att lösa bristen på reservofficerare. Det anser RO/Lt Fredrik Hillelson.

1988 deltog han under några veckor i den stora ubåtsjakten utanför Utö; det senaste han gjorde inom Försvarsmakten fram till förra året.

– Då kallades jag tillsammans med ett antal andra reservofficerare i åldern 45 till 65 år in till en veckas övning på Amf 1 i Berga.

Sedan Fredrik Hillelson slutade som yrkesofficer har han haft ett flertal tunga HR-poster i näringslivet och även grundat rekryterings- och utbildningskoncernen Novare som han idag är VD för.

Behovet av reservofficerare till krigsorganisationen är mycket stort. Hur ska Försvarsmakten klara ekryteringen?

– Till att börja med bör man sluta med sin, som jag uppfattar det, fyrkantiga personalförsörjningspolitik. Det finns till exempel en stor mängd erfarna – och fräscha – reservofficerare i 50 – 60-års åldern som inte längre är krigsplacerade, men som gladeligen skulle tjänstgöra om de bara kallades in. Men det verkar systemet inte riktigt tillåta.

– Jag tycker också att Försvarsmakten emellanåt lever som i en silo och inte vill

ta hjälp utifrån, är lite för självgod. Jag har arbetat med rekrytering i 36 år och är en erfaren rekryterare. Men det har aldrig hänt att någon från regementet, eller andra delar av försvaret, har hört av sig till mig och frågat om jag kan hjälpa till med rekryteringen eller svarar på frågor om hur man kan fundera kring den. Här bör man tänka om. Det är faktiskt många som vill hjälpa till.

– Det är orimligt. Fler och fler arbetsgivare har dock beslutat att fylla upp ekonomiskt, vilket jag tror är en förutsättning för att vi ska kunna bygga bra krigsförband.

PANDEMIVÅREN 2020 startade Fredrik Hillelson tillsammans med en kollega Beredskapslyftet som omskolade permitterad SAS-personal till vårdpersonal (läs mer på sida 18).

– I dag är det en näringslivs-NGO som stöttar samhället vid kriser och samhällsutmaningar.

I Ukraina stöttar man barnsjukhus och utbildar kvinnor till lastbils- och bussförare. I Sverige driver man bland annat brottsförebyggande program inriktat på barn i åldern 8-15 år och hjälper nyanlända att få arbete.

– Min roll i dag är framför allt att arbeta med finansieringen.

– Militärt ledarskap ligger flera år framför näringslivets. Det gäller inte minst det situationsanpassade ledarskapet, att kunna agera när man bara har 80 procent av underlaget och förstå att det är bättre att agera än att inte agera. ●

RO/LT FREDRIK HILLELSON

◆ **Ålder:** 63 år.

◆ **Militär bakgrund:** Värnplikt på KA4. Marinens officershögskola (kurskamrat med förre ÖB Micael Bydén). Var både som värnpliktig och yrkesofficer inriktad på fasta och rörliga minspärrar.

◆ **Civil utbildning:** Fil kand i personal- och arbetsrättsvetenskap vid Stockholms universitet.

◆ **Civil bakgrund:** Bland annat Investor AB, 3 Sverige, Accenture och Scania.

◆ **Idag:** VD för rekryterings- och utbildningskoncernen Novare.

◆ **Fritid:** Har sju barn och snart två barnbarn. Kör ribbåt på somrarna.

◆ **Övrigt:** Fredrik Hillelsons pappa (med samma namn) var bland annat överste av första graden (brigadgeneral) i kustartilleriet.